

ผลการจัดการเรียนการสอนที่อิงตัวแปรคัดสรร
ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล

นางศิริพร โอภาสวัตชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-03-0005-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 20021963

RESULTS OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT BASED ON SELECTED VARIABLES
OF SELF-REGULATED LEARNING OF NURSING STUDENTS

MRS. SIRIPORN OPASAWATCHAI

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Curriculum and Instruction
Program of Curriculum and Instruction

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-03-0005-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการจัดการเรียนการสอนที่อิงตัวแปรคัดสรร
ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล

โดย

นางศิริพร โอภาสวัตชัย

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่ไฉกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการ
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง

คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ ลินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมิตรา อังวัฒนะกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่ไฉกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต ปทุมานนท์)

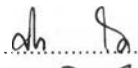
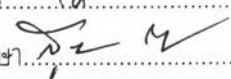

ศิริพร โอภาสวัตรชัย: ผลการจัดการเรียนการสอนที่อิงตัวแปรคัดสรรของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล (RESULTS OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT BASED ON SELECTED VARIABLES OF SELF-REGULATED LEARNING OF NURSING STUDENTS) อ. ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. สุกัญญา โมวิไลกุล, อ. ที่ปรึกษาร่วม: รศ. ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ , 265 หน้า ISBN 974-03-0005-7

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดสรรตัวแปรของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล และศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนที่อิงตัวแปรคัดสรรของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล ตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปีการศึกษา 2542-2543 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอนที่อิงตัวแปรคัดสรรของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง แบบสอบถามการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง แบบสอบถามการมุ่งเป้าหมาย แบบสอบถามความสนใจในกิจกรรม แบบสอบถามการรับรู้ความสำคัญของกิจกรรม แบบสอบถามแม่แบบ แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน แบบสอบถามบรรยากาศรอบครัว แบบสอบถามความเชื่อภายใน-ภายนอกตน แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวช แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช และแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง การมุ่งเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ บรรยากาศครอบครัว ความสนใจในกิจกรรมและการรับรู้ความสำคัญของกิจกรรมแม่แบบ และการมุ่งเป้าหมายเพื่อผลงาน
2. นักศึกษากลุ่มทดลองมีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองหลังการเรียน สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
3. นักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวช เจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช และการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชหลังการเรียนไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดุขุฎิบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##3971855627 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD SELF-REGULATED LEARNING / SELECTED VARIABLES / NURSING STUDENTS

SIRPORN OPASAWATCHAI: RESULTS OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT
BASED ON SELECTED VARIABLES OF SELF-REGULATED LEARNING OF
NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUKANYA S.
KOVLAIKOOL, Ph.D. THESIS COADVISOR: ASSO. PROF. TAWEEWAT
PITAYANONT, Ph.D. 265 pp. ISBN 974-03-0005-7

The purposes of this research were to select the variables influencing self-regulated learning of nursing students and to study the results of instructional management based on selected variables influencing self-regulated learning of nursing students. The subjects of this study were nursing students of Boromarachonanee College of Nursing Department of Public Health in 1999-2000 academic year. The research instruments were 1) instructional plan based on selected variables influencing self-regulated learning of nursing students 2) Questionnaires on; self-efficacy for self-regulated learning; self-regulated learning; goal orientation; intrinsic interest; perception of the importance of subject matter; model; teaching and learning environment; family environment; internal-external locus of control; nursing practicum. 3) Knowledge of psychiatric patient care test; two attitude tests toward mentally ill patients and toward nursing care of mentally ill patients and test on psychiatric nursing care.

Major findings were as follows

1. The variables that had influences upon self-regulated learning of nursing students were self-efficacy for self-regulated learning, learning goal orientation, family environment, intrinsic interest and perception of the importance of subject matter, model, and performance goal orientation, with .05 level of significance.

2. Self-regulated learning and self-efficacy for self-regulated learning of nursing students in the experimental group were higher than those in the control group, with .05 level of significance.

3. Knowledge about nursing care of mentally ill patients, attitude toward mentally ill patient and toward nursing care of mentally ill patients and psychiatric nursing practicum of nursing students in the experiment group and the control group were not different.

Department

Field of study Curriculum and Instruction

Academic year 2000

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

Sirporn Opasawatthai
Sukanya Kovlaikool
Taweewat Pitayanont

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โฉมวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่คอยสอบถามความก้าวหน้า แสดงความห่วงใย คอยกระตุ้นและให้กำลังใจ สนองความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาการทำงานแก่ผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอทุกขั้นตอน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความเมตตาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการวิจัยอย่างกว้างขวาง และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต กรุณาให้ความกระจ่างในแนวคิดทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้วิจัยรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต ปทุมานนท์กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ตรวจสอบผลการวิจัย และให้คำแนะนำในการแก้ไขรายงานการวิจัยอย่างถี่ถ้วน ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ครอบคลุมความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และเป็นผลงานที่มีคุณค่าควรแก่การเผยแพร่ในเชิงวิชาการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีทุกแห่งที่อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ปราณี ศรีสรรพวงค์และอาจารย์ในภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตทุกท่าน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรคร์ประชารักษ์ ที่ให้การต้อนรับ ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลองได้สำเร็จลุล่วงตามแผนที่วางไว้ และขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทุกแห่ง ที่เสียสละเวลาและแรงงาน เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. อุษณีย์ เทพวรชัย ผู้บังคับบัญชา และขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ยอมทำงานเหน็ดเหนื่อยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ พี่ชาย น้องชาย หลานๆ และ พ่อแม่ พี่น้องของสามีที่เข้าใจและให้กำลังใจเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยขอขอบคุณคุณศักดิ์ชัย โสภาสวัสดิชัย ได้ให้กำลังใจ ช่วยคิด ช่วยเหลือ จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกทุกอย่าง และช่วยดูแลลูกๆ ตลอดเวลา

คุณค่าและประโยชน์ทุกประการที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่อาจารย์พยาบาล นักศึกษาพยาบาลและพยาบาลทุกท่าน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนและการเป็นพยาบาล อันจะยังประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาลและต่อสุขภาพของประชาชนในอนาคตต่อไป

ศิริพร โสภาสวัสดิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง.....	13
พื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม.....	32
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง.....	40
ปัจจัยจากตัวแปรด้านบุคคล.....	40
ปัจจัยจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม.....	62
การเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์.....	81
การส่งเสริมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง.....	86
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
ขั้นตอนที่ 1.....	93
ขั้นตอนที่ 2.....	93
ขั้นตอนที่ 3.....	108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	140
	อภิปรายผลการวิจัย.....	143
	ข้อเสนอแนะ.....	157
	รายการอ้างอิง.....	160
	ภาคผนวก.....	173
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	174
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	176
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	207
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์เจตคติต่อผู้ป่วยและต่อการดูแลผู้ป่วยรายช้อ.....	262
	ประวัติผู้วิจัย.....	265

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาการของการกำกับตนเองตามทฤษฎีการเรียนรู้ ปัญญาทางสังคม.....	27
2	บริบทของพ่อแม่ในการส่งเสริมการกำกับตนเองในเด็ก.....	72
3	จำนวนตัวอย่างในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง จำแนกตามวิทยาลัยพยาบาล.....	95
4	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
5	เกรดเฉลี่ยสะสมของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอน.....	109
6	วัตถุประสงค์รายวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช 3 จำแนกตามระดับการประเมิน และมาตรฐานการพยาบาล.....	111
7	วัตถุประสงค์การประเมินผลการเรียนด้านพุทธิปัญญา.....	112
8	ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของตัวแปรทำนาย.....	115
9	การวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนการสอนจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	116
10	เนื้อหาการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	120
11	การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนตามความสำคัญของตัวแปร.....	121
12	กำหนดการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	123
13	กิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	124
14	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามเพศ อายุ และภูมิลำเนา.....	128
15	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายและระหว่างตัวแปร ทำนายกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง.....	129
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบตัวแปรทำนาย ทำนายการเรียนรู้โดยการ กำกับตนเอง.....	131
17	ผลการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรทำนายต่อการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเรียงตามน้ำ หนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอย.....	131
18	ความสำคัญของตัวแปรทำนายการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง.....	131
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาในกลุ่ม ทดลองและของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน.....	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองก่อนการเรียนและหลังการเรียนระหว่างนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง.....	133
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน.....	133
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองก่อนการเรียนและหลังการเรียน ระหว่างนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง.....	134
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน.....	134
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการเรียนและหลังการเรียน ระหว่างนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง	135
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน.....	136
26	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการเรียนและหลังการเรียนระหว่างนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง.....	137
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชหลังการเรียนระหว่างนักศึกษากลุ่มควบคุมและนักศึกษากลุ่มทดลอง.....	137

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การวิเคราะห์อิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยของการกำกับตนเองด้านบุคคล สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรม.....	17
2 วงจรการกำกับตนเอง.....	24
3 อิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยด้านบุคคลสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม.....	32
4 กระบวนการย่อยในการเรียนรู้โดยการสังเกต.....	36
5 รูปแบบอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การตั้งเป้าหมายของพ่อแม่และ การตั้งเป้าหมายของผู้เรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
6 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกำกับตนเองแสดงอิทธิพลของตัวแปรภายใน การกำกับตนเองที่มีต่อผลของการสอนเขียนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน.....	45
7 การออกแบบการทดลอง.....	108
8 ขั้นตอนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการวิจัยชั้น ตอนที่ 3.....	109